

ПРОЕКТА НА КОДЕКСА ЗА ЗАСТРАХОВАНИЕТО

с конкретни предложения за промени, допълнения и редакции

на други задължения на застрахователния брокер към други кредитори и не влизат в масата на несъстоятелността при откриване на производство по несъстоятелност на застрахователния брокер.

По чл. 164, ал. 1 относно дефинирането на застрахователния агент се предлага следното: **Чл. 164. (1)** Застрахователният агент е физическо лице или търговец, вписано в регистъра по чл. 30, ал. 1, т. 9 от Закона за Комисията за финансов надзор, което срещу възнаграждение по възлагане от застраховател извършва застрахователно посредничество от негово име и за негова сметка. Сред мотивите се изтъква, че е недопустимо от социална гледна точка да се въведе абсолютна забрана за всички застрахователни агенти да събират застрахователни премии, поради обстоятелството, че няма такава задължително изискване на европейската Директива за застрахователното посредничество 2002/92/ЕС от 9 декември 2002 год., в Република България няма широкообхватна и развита мрежа на безкасови плащания и застрахователното агентство като свободна професия е основна професия.

Във връзка с финансовото състояние на застрахователния агент от браншовата организация предлагат ново заглавие и нов текст на чл. 166.

ФИНАНСОВО СЪСТОЯНИЕ НА ЗАСТРАХОВАТЕЛНИЯ АГЕНТ

Чл. 166. (1) За застрахователния агент - юридическо лице или еднолично търговец, се прилагат разпоредбите на чл. 155.

(2) За застрахователния агент - физическо лице, се прилагат разпоредбите на чл. 155, ал. 1, т.т. 2 и 3, като паричните средства, получени от застрахователния агент и предназначени за застрахователя или потребителя на застрахователни услуги, не могат да служат за изпълнение на други задължения на застрахователния агент към други кредитори.

Чл. 167. (2) Застрахователният агент е длъжен да поддържа задължителна застраховка „Професионална отговорност“, валидна за цялата територия на Европейския съюз, която да покрива отговорността за вреди, настъпили на територията на държава членка при извършване на дейност по застрахователно посредничество вследствие на неговото виновно действие или бездействие. Минималната застрахователна сума на застраховката е 2 000 000 лв. за всяко застрахователно събитие и 3 000 000 лв. за всички застрахователни събития за една година.

Експертите уточняват, че „застрахователна сума“ е правилният термин, защото под стойност би могло да

се разбере застрахователна премия.

Във връзка с въвеждането на застраховки „Професионална отговорност“ от АБЗ предлагат чл. 223, ал. 2 да се измени и допълни, както следва: Застрахователят срещу заплащане на допълнителна премия може да покрие и отговорността на застрахования за пропуснати ползи, които представляват пряк и непосредствен резултат от увреждането, и за лихви за забава, когато застрахованият отговаря за тяхното плащане пред увреденото лице.

Така предложената редакция съответства на трайно установената европейска практика за доброволни застраховки на отговорности, която отразява съществените различия от правно естество между деликтната и договорната отговорност. С оглед разширяване обхвата на този вид застраховки е необосновано въвеждането на абсолютно изискване за покритие и на пропуснати ползи вследствие застрахователно събитие, тъй като това би довело до значително оскъпяване на тази застраховка. Социалният ефект на този вид застраховки по отношение трети увредени лица би се постигнал чрез бързо и пълно възстановяване на претърпените вреди, а не чрез липсата на застраховка поради непродоваемостта ѝ. Неслучайно с нито една европейска директива не се въвежда такава изискване за застраховки „Отговорност“ с изключение на задължителната застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилите.

В Преходните и заключителни разпоредби (ПЗР) застрахователите предлагат кодексът да влезе в сила от 01.01.2007 год., предвид относимостта на голяма част от разпоредбите към началната дата на присъединяване на България към ЕС. Едно от предложенията е да се създаде нова ал. 2 на з 4: Издадените по реда на Закона за застраховането одобрения по чл. 10 и чл. 13 запазват действието си, като след влизането в сила на този кодекс имат действие на одобрение по смисъла на чл. 13 и чл. 22 от този кодекс.

Предлага се също Параграф 4, ал. 6 (по номерацията съгласно проекта ал. 5) да се допълни с ново изречение със следното съдържание: „Бюрото не може да откаже приемането за член на застраховател, който отговаря на изискванията на закона и на устава по чл. 282, ал. 6 и е заявил желанието си за членство по предвидения в същия устав ред.“

В Параграф 4 се създават нови две алинеи със следното съдържание:

§ 4 (нова ал. 8) Създаденият преди влизането в сила на този кодекс Гаранционен фонд продължава да функционира като гаранционен по смисъла на този кодекс. Същият следва да приведе дейността си в съответствие с разпоредбите на този кодекс в срок до шест месеца от влиза-

нето му в сила.

§ 4 (нова ал. 9) Учреденото преди влизането в сила на този кодекс Национално бюро на българските застрахователи продължава да функционира като Национално бюро по смисъла на този кодекс. Същото следва да приведе дейността си в съответствие с разпоредбите на този кодекс в срок до шест месеца от влизането му в сила.

По-нататък в становището си застрахователите предлагат (в случай че не се възприеме предложеният вариант за влизане в сила на кодекса и остане предложението на вносителя) алтернативен вариант за § 4 и следващите от ПЗР. В него се предвижда създаването на нова ал. 2: § 4. (2) Издадените по реда на Закона за застраховането одобрения по чл. 10 и чл. 13 запазват действието си, като след влизането в сила на този кодекс имат действие на одобрение по смисъла на чл. 13 и чл. 22 от този кодекс.

От АБЗ предлагат също така да се уеднакви срокът, в който заварените застрахователи трябва да приведат в съответствие с разпоредбите на този кодекс дейността си и вида на акциите с предложението за срок за привеждане на капитала си в съответствие с разпоредбите на този кодекс, а именно - 1 януари 2007 година.

Сред мотивите си те изтъкват аргумента, че предвиденият срок от шест месеца изтича в средата на годината, което е нецелесъобразно с оглед упражняването на контрол върху дейността на застрахователите по отношение финансовите изисквания и отчети. С този кодекс се въвеждат многобройни и нови правила относно функционирането на застрахователните дружества, което предполага достатъчно дълго време за съобразяването им, твърдят още застрахователите. Друго важно предложение на АБЗ се отнася до заварените застрахователни дружества, които са получили разрешение по т. 10 от раздел II, буква „А“ от приложение № 1 към чл. 6, ал. 2 от отменения Закон за застраховането. „Ете са длъжни в срок от 6 месеца от влизането в сила на този кодекс да покрият изискванията съгласно устава на Националното бюро на българските автомобилни застрахователи и да станат негови членове. Заварените застрахователни дружества по предходното изречение, които не покрият изискванията или не бъдат приети за членове на Националното бюро на българските автомобилни застрахователи, имат право да сключват застраховки по т. 10.1 на Раздел II, буква „А“ на приложение № 1 до 1 януари 2007 г. След изтичане на срока по предходното изречение комисията по предложение на заместник-председателя отнема лиценза по т. 10.1 от раздел II, буква „А“ на приложение № 1 на застрахователите, които не са приети за членове на

Националното бюро на българските автомобилни застрахователи. Лицензът по т. 10.2 от раздел II, буква „А“ на приложение № 1 запазва действието си, освен ако са налице основания за неговото отнемане. Решението на комисията не подлежи на обжалване. Бюрото не може да откаже приемането за член на застраховател, който отговаря на изискванията на закона и на устава по чл. 282, ал. 6 и е заявил желанието си за членство по предвидения в същия устав ред.

Сред мотивите си застрахователите изтъкват, че застраховката „Гражданска отговорност“ на автомобилите за територията на България се обединява със застраховката „Зелена карта“ след присъединяването ни към ЕС, поради което е необосновано отнемането на лиценза по т. 10.1 от раздел II, буква „А“ на приложение № 1 да се извърши, преди да е настъпила правната необходимост за това.

По важната тема за Гаранционния фонд от АБЗ предлагат да бъдат създадени нови две алинеи със следното съдържание:

§ 4 (нова ал. 8) Създаденият преди влизането в сила на този кодекс Гаранционен фонд продължава да функционира като гаранционен по смисъла на този кодекс. Същият следва да приведе дейността си в съответствие с разпоредбите на този кодекс в срок до шест месеца от влизането му в сила.

§ 4 (нова ал. 9) Учреденото преди влизането в сила на този кодекс Национално бюро на българските застрахователи продължава да функционира като Национално бюро по смисъла на този кодекс. Същото следва да приведе дейността си в съответствие с разпоредбите на този кодекс в срок до шест месеца от влизането му в сила.

С тези текстове ще се осигури правопримството на тези два вече функциониращи органа, смятат застрахователите.

Най-дискутираната напоследък тема - задължителната минимална рисковата премия по застраховката „Гражданска отговорност“, намира в становището на АБЗ следната формулировка: § 10. (3) Определените задължителни минимални рискови премии в Приложението към чл. 13, ал. 1 и в чл. 45 от Наредба № 18 от 10.11.2004 г. за задължителното застраховане по чл. 77, ал. 1, т.т. 1 и 2 от Закона за застраховането запазват действието си до 1 януари 2007 г.

При либерализация на застрахователните премии от началото на 2006 г. ще се допусне хаос на застрахователния пазар, предвид това, че вече има сключени застраховки през 2005 г. с покритие през 2006 г. по установените с горната

наредба премии; така потребителите на застрахователни услуги ще бъдат поставени в неравнопоставено положение. Съществува голям риск от необоснован и непресметнат дъмпинг, който ще се отрази при плащането на обезщетения на увредените лица. Би следвало и това освобождаване на определянето на застрахователни премии по този вид застраховка да се предвиди от 1 януари 2007 г. с оглед унифицирането на всички срокове по кодекса, настояват от АБЗ.

Един от дискусионните моменти в КЗ касае необжалваемостта на актовете на КФН пред съда. В тази връзка застрахователите предлагат, независимо кой от двата варианта относно влизането в сила на кодекса бъде приет, да се предвидят и следните промени в ПЗР: з 12 от ПЗР да се допълни с нова т. 2 със следното съдържание:

В чл. 13, ал. 3 след Върховния административен съд се поставя точка и текстът „с изключение на следните актове, които не подлежат на обжалване по съдебен ред:

1. (доп. - ДВ, бр. 39 от 2005 г.) отказите да се издаде лиценз, съответно разрешение (лицензия) за извършване на дейност като застраховател, здравноосигурително дружество, инвестиционно дружество, управляващо дружество, инвестиционен посредник или дружество за допълнително социално осигуряване;

2. решенията за отнемане на разрешение (лицензия) за извършване на дейност като лице по т. 1;

3. (доп. - ДВ, бр. 67 от 2003 г.) отказите да се даде разрешение за преобразуване на лице по т. 1 или за доброволно прекратяване на дружество за допълнително социално осигуряване;

4. решенията по ал. 1, т. 9, 10 и 11.“ се заличава.

Ограничаването на правото на обжалване е допустимо съгласно чл. 120, ал. 2 от конституцията по изключение, когато с това ограничаване на правото се защитават по-висши конституционни принципи или конституционни ценности, които трябва да имат предимство пред правото на обжалване, като национална сигурност и суверенитет на държавата и други в такъв смисъл. Правото на обжалване на тези административни актове е законодателно уредено и установено във всички държави-членки на Европейския съюз освен Република България. Това би поставило българските застрахователи в неравнопоставено положение и би довело до отлив от чуждестранни инвестиции в България поради по-неблагоприятния режим на третиране на застрахователите у нас в сравнение с останалите държави-членки на ЕС.

Прегледа на становището направи СЛАВИМИР ГЕНЧЕВ